

EELNÕU

VABARIIGI VALITSUS

ISTUNGI PROTOKOLL

Tallinn, Stenbocki maja

... mai 2025. a nr

Päevakorrapunkt nr ...

Eesti seisukohad Euroopa Komisjoni teatise „Riigiabi meetmete raamistik puhta tööstuse kokkuleppe toetamiseks (Puhta tööstuse kokkuleppe riigiabi raamistik)“ eelnõu kohta

1. Kiita heaks järgmised rahandusministri esitatud seisukohad Euroopa Komisjoni teatise „Riigiabi meetmete raamistik puhta tööstuse kokkuleppe toetamiseks (Puhta tööstuse kokkuleppe riigiabi raamistik)“ eelnõu kohta:
 - 1.1 Eesti toetab üldjoontes puhta tööstuse riigiabi raamistiku eelnõud, mis võimaldab raamistikus toodud juhtudel saada Euroopa Komisjonilt kiiresti riigiabi lubavat otsust. Leiame, et raamistikus võiks olla rohkem võimalusi puhta tööstuse kokkuleppe muude eesmärkide (ringmajandus, taastuvelektrit tarbivad tehnoloogiad) toetamiseks ja olla paindlikumate tingimustega. Raamistikku saaks kasutada Eesti tööstuse rohelisemaks muutmisel, sealhulgas tulevaste Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse instrumentide – näiteks innovatsiooni ja teadusarenduse toetavate laenutoodete ning puhta tehnoloogia ülevõtmist soodustavate lahenduste – väljatöötamisel ja rakendamisel.
 - 1.2 Toetame riigiabi taastuenergia kasutuselevõtu kiirendamiseks antava abi andmise tingimusi (raamistiku eelnõu osa 4).
 - 1.3 Üldiselt toetame tööstuse CO₂ heite vähendamiseks antava riigiabi (raamistiku eelnõu osa 5) tingimusi, kuid leiame, et pole põhjendatud nõuda liikmeriikidelt põhjendusi, kui abikavad on piiratud vaid teatud sektoritega ja karistada investeeringute valmimise tähtaegade ületamise eest, kui see on tingitud abisaajast sõltumatutest asjaoludest.
 - 1.3.1 Toetame riigiabi andmise tingimusi investeeringuteks energia omatootmisel;
 - 1.3.2 Teeme ettepaneku rakendada raamistikus läbivalt VKE-dele ühesuguseid abi osakaalude suurendamise võimalusi: väikeettevõtjatele 20 protsendipunkti ja keskmise suurusega ettevõtjatele 10 protsendipunkti.
 - 1.4 Toetame riigiabi raamistiku eelnõu võimalust abi andmiseks puhta tehnoloogia piisava tootmisvõimsuse tagamiseks, mis mh hõlmab süsinikdioksiidi kogumise, kasutamise ja säilitamise (i.k *carbon capture usage and storage, CCUS*) seadmete tootmist (raamistiku eelnõu osa 6).
 - 1.5 Toetame erainvesteeringute riskide vähendamise meetmeid, mis võimaldaks Eestisse tuua uusi tehnoloogiaid kasutavaid energiataristu investeeringuid läbi võimaluse pakkuda riskikapitali investeeringutele riiklikke garantiisid (raamistiku osa 7).

- 1.6 Toetame elektriturul võimsusmehhanismide paindlikumat rakendamist (raamistiku lisa 1), kuid leiame, et vajalik oleks veel suurem paindlikkus ning teeme täiendavad ettepanekud:
 - 1.6.1 Lisada raamistikku võimalus lähtuda reservvõimsuse mehhanismi vajaduse kindlakstegemisel peale üleeuroopalise süsteemivõimakuse analüüsi (ERAA) ka siseriiklikust analüüsist (NRAA). NRAA kasutamise lubamine on oluline just erandlikes olukordades, kus näiteks Euroopa tasandi analüüsi (ERAA) vastuvõtmine hilineb (raamistiku eelnõu Lisa I tingimused 1 ja 17).
 - 1.6.2 Võimaldada väikeriikidele ja piiratud tarbimispaindlikkusega piirkondadele suuremat paindlikkus jaotada võimsusmehhanismide kulud tarbijate vahel (eelnõu Lisa I tingimus 24). Eelnõus oleva lahenduse tulemusel suureneks tiputarbimise perioodidel elektrienergia koguhind täiendavalt tasakaalustamatuse tasu võrra olukorras, kus põhjamaades ei ole talvisel perioodil sageli võimalik tarbimist paindlikult edasi lükata.
 - 1.6.3 Pikendada strateegilise reservi lepingute sõlmimise võimalikku perioodi (eelnõus üks aasta; eelnõu Lisa I tingimus 15), sest vastasel juhul võivad mõned juhitavad tootmisvõimsused turult jäädavalt väljuda ning neid ei ole enam võimalik hilisematel aastatel strateegilise reservi tagamiseks kasutada.
2. Eesti esindajatel Euroopa Komisjoni erinevatel tasanditel väljendada ülaltoodud seisukohti.
3. Rahandusministeeriumil teha punktis 1 nimetatud seisukohad teatavaks huvirühmadele, kes olid kaasatud seisukohtade kujundamisesse. Riigikantseleil esitada punktis 1 nimetatud teatis ja seisukohad Riigikogu juhatusel ning teha seisukohad teatavaks Eestist valitud Euroopa Parlamendi liikmetele ning Eestist nimetatud Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ja Regioonide Komitee liikmetele.

Kristen Michal
Peaminister

Keit Kasemets
Riigisekretär